

Podcast IV: Oameni de Valoare (Ion Achiri) - Matematica Educației în R. Moldova

Transcriere

[Speaker 2 Ion Chiri] (0:00 - 1:04)

I-am oferit profesorul, stima imperatorului, imunitatea ambasadorului și salariul ministrului. Nici o revistă ce ține de matematică, dar nu avem nici de fizică, nici de chemic, nici de biologică. E nevoie de un nou cod al educației Republica Moldova.

Sistemul de afagament. De câți teoretice ne-ar nevoie Republica Moldova? Japonea, care are 6 plus 3 plus 3.

Sunanda, 6 plus 3 plus 3. Izraelul, 6 plus 3. Spania, 6 plus 3 plus 3.

Dar viața noastră este transdisciplinară. Estimați colegi, funcționari la ministri, politicieni, deputați etc.

[Speaker 1] (1:05 - 3:49)

Dacă nu o să conștientizați că în Republica Moldova trebuie să fie acceptat principiul japonec de stimă față de profesor, nu o să avem multe lucruri bune. O societate care nu înțelege, sau nu conștientizează că viitorul ei este în școală, și nu are aspectul acesta de stimă și respect față de cadrul d-act, de învățător și de profesor, ce se mai poate să avem? Noi am pierdut foarte multe în acest aspect de stimă și de respect.

Astăzi îl avem ca invitat pe domnul Ion Achiere, doctor în științe fizico-matematică. Bine v-am găsit! Bine ne-am întâlnit!

Iar nu credeți dumneavoastră despre Cernaute? În primul rând Cernaute este orașul tineretii mele. Și în general, regiunea Cernaute, Bașteana mea, dar mai exact, în Bașteana mea, este cenutul Herței.

Eu sunt de sub Herța. Imediat sub Herța este o comună, se numește Movila. Și se zice că pe acolo a trecut și Ștefan cel Mare.

Și avem acolo o bisericuță, așa zice legenda, că fundamentul a fost pus de către Ștefan cel Mare. Dar amintirile de copilărie toate sunt din zona aceea? Sigur că, în primul rând, 8 ani școala de bază din Movila.

Și apoi, clasa 90, am realizat-o într-un sat, Târnav, ca se numește. Mult departe, 5 km. Desi ori pe jos mergeam.

Mai erau și autouzuri pe atunci, dar desi ori făceam plimbările pe jos. Nu a fost niciodată la Cernaute? Este un oraș foarte interesant.

Este cu foarte multă istorie. Plădirea ne-a învățat eu la Universitatea de Cernaute. Este o fostă metropolă a Bucovinei.

Podcast IV: Oameni de Valoare (Ion Achiri) - Matematica Educației în R. Moldova

Este un local foarte interesant. Eu vă invit, prin internet, să previți ce-a făcut de sus tot complexul acela, dar și în interior foarte frumos. Acolo se plimbase și Mihai Minescu, și Aron Pung.

Multe centre istorice, da? Foarte multe centre istorice sunt acolo. Acum este Ucraina.

Și dumneavoastră aveți o impresie și despre Ucraina? Și orașele și locurile de acolo? Sigur că în Ucraina am fost prin multe locuri.

În primul rând doctoratul. Eu l-am făcut la Institutul de Matematică a Academiei de Științe din Chiu, din Ucraina. Dar ce specializarea?

Specializarea e matematică, părerea se numește fizică-matematică și ecuație diferențială specialitatea.

[Speaker 2] (3:50 - 3:51)
Interesant.

[Speaker 1] (3:51 - 19:27)

E altceva decât educație. Eu, dumneavoastră, v-am invitat cu un scop ascuns. Tinerii de azi nu se mai inspire din cărți, decât din exemple, știți, de viață și din istorie.

Și sper noi să dăm așa un impuls, un îmbot pozitiv pe traiectoria asta matematică ca să simulăm tineriatul. Matematica este un domeniu foarte vast. Sunt mai multe tipuri de matematici și geometrii care totuși au parte în matematică.

Dumneavoastră, cum definiți, însă, și matematica? Cum o priviți? Cam la nivel maxim, matematica este originea tuturor științe.

Acolo nu este matematică, nu este știință. Pentru că fundamentele de logică sunt plăstate în orice știință în conflict cu legile matematice. Și atunci, pentru a te orienta în diverse aspecte, domeniul diverse științe, trebuie să cunoști bine fundamentele matematice.

Pentru că misiunea principală a matematicii este dezvoltarea logicii. Tot așa cum și limba. Misiunea principală a limbii este formarea și dezvoltarea comunicării.

Sunt două poluri pe care trebuie să atenționeze orice societate într-un orice sistem educațional. Aveți în vedere sistemul matematic și comunicarea? Și limba.

Limba maternă și matematică. Sunt două poluri care, de fapt, echilibrează educația în ansamblu. Matematica, până la urmă, descoperă legități, paternoi, structuri, corelații.

Care anume aspecte dumneavoastră, de la o văzută timpurie, v-a atras? Frumusețe rezolvării problemelor. Atunci când apare o problemă, dacă observi această frumusețe interioară a problemelor, te atrage foarte mult.

Că auzi căile. Cum ai putea mai rațional să ajungi la răspuns? Să găsim soluția.

Podcast IV: Oameni de Valoare (Ion Achiri) - Matematica Educației în R. Moldova

Și atunci când găsești mai multe căi, te gândești, dar care este cea mai rațională? Cea mai scurtă? În al doilea rând, sigur că aplicabilitatea matematică este foarte importantă.

În orice situație din viață, avem matematica. Dorim sau nu dorim, e direct prezentat sau e ascuns, dar e matematică acolo. Dar rațional dumneavoastră, ați fixat acel punct în timp?

Când anume vi s-a trăsit această curiozitate și ați înțeles că da, mă împărționează? E problematic să-mi amintesc că a fost momentul acesta. Dar a venit treptat.

Probabil este și ceva de ereditate pentru că tot timpul mi-a fost atașat de matematică. Pe timpul aceluia era un pic mai complicat, dar era și el cu matematică. În ce domeniu era?

El a fost președinte de Colcoz, că acolo matematică e nevoie pentru calcul, pentru economie etc. De partea administrativă. Da, de partea administrativă.

Apoi a fost și director al unui bănci, respectiv în regiunea respectivă cu loiară și aspectul de calcul. A fost și chestia aceasta. Dar mama?

Mama a fost educatoarea în grădiniță de copii. Avem tagent la educație începutul copilăriei. Așa că cu matematică...

Deși în școală deja s-a promulgat, eram unul dintre cei mai buni la matematică. Mulți valori care le vezi dumneavoastră sunt suflate de la părinți, poate de la bunele. Care anume dumneavoastră credeți că le-ați preluat de acolo?

Bunelui din partea mamei a fost deportat de templul Stalin. La lacul Ladoga, dacă cunoașteți ceva. El a săpat pe acolo canalul respectiv.

Undeva pe locul acesta. N-am avut posibilitatea să văd pe unde. Dar de ce motiv?

Păi el a fost în armata română. Și atunci când a fost ocupat ținutul Herțe, a rămas respectiv la o deportate. A întâmplat-o sună?

A întâmplat-o sună, dar a avut noroc că s-a întors înapoi și mi-a povestit ce s-a mai întâmplat pe acolo și cum a fost viața. Nu așa simplă cum mi se pare nouă. Noi eram educați în stilul consumulist, pioneresc, etc.

Dar el zicea, noi băieți, nu-i chiar așa cum se spune vouă la școală și cum o spune istoria aceea pe care o lăsați. Vă iau un pic altfel. Și acum, sigur, am aflat că el avea perfecte dreptate.

Că istoria se scrie un pic altfel. Și ceea ce rămâne în manuale e foarte importantă. Pentru că atunci când în manuale este prezentată realitatea, dar nu tratarea realității, e un pic altceva.

Zic că după complexitate și problematizare ce ține de prezare anonată și în școlare, după matematică, cea mai complicată este istoria pentru a fi prezată. De ce cauza? Pentru că atunci când nu te axezi pe documente veridice, prezentate și verificabile, care a prezentat exact ce a fost, apare acest subiectivism care nu prea corelează cu realitatea.

Podcast IV: Oameni de Valoare (Ion Achiri) - Matematica Educației în R. Moldova

Cu matematica inclusiv. Cu matematica este așa. Dar, de fapt, istoria trebuie să fie una reală.

Și dacă nu este reală, par probleme în viitor și în perspectivă. Matematica este o știință deductivă. Orice pas următor se bazează pe lanțul logic președent.

Și dacă lanțul logic nu este conștientizat, adică sunt univa rupturi în lanțul logic, matematica nu este înțeleasă. Și asta este o problemă pentru elevi, pentru școală. Dacă vom la școală, mai ajungem.

După doctoratul de la Chieș, v-ați fost și lector universitar celtea 10 ani. După doctoratul de la Chieș, v-am fost invitat la Catedra Metodicii și Oprezării Matematice, la Institutul Pedagogic di Stat, Taras Ghegori și Șencu din Tiraspol. Asta a fost în anul 1985, dacă mi-am uitat.

Și a fost acceptat în funcție de lector superior imediat, că apoi, peste 2 ani de zile, am luat prin concurs șefie Catedra Metodicii și Oprezării Matematice. Și șefie aceasta a fost prelungită până în anul 1996. După cele întâmplate cu situația din 1992, Institutul a fost evacuat în Chișinău și aici am mai lucrat 7 ani ca șef de Catedră.

Era o universitate de stat din Tiraspol, dar a fost evacuată în Chișinău. Și colaborem cu Ministerul Vizualizației, Tinetelor și Sportelor, că s-au schimbat foarte multe de nume științelor. Fiind șef de Catedră la Metodica Prezării Matematice, am inițiat o idee foarte interesantă.

Elaborarea unui sistem de manuale pentru studenți ce ține de Metodica Prezării Matematice. Și împreună cu colectivul Catedră am realizat 3 volume. Metodica Generală, Metodica Prezării Algebricii și Analizii Matematice și Metodica Prezării Geometriei în școală.

Aceste 3 volume au fost implementate, publicate și în foarte multe școli din Republika Română. Problema e că acestea sunt primile ediții în limba română, în caracter latin. Și la volumul al 3-lea am colaborat împreună cu Mihai Anastasi, probabil o să-și amintească și dumneavoastră lui, de la Universitatea Alexandro-Ioncuza din Iași.

A fost deja o colaborare internațională pe timpul alții, la care nu erau simple, desigur. Asta fiind anul 1997, 1995, 1993, am avut această colaborare și au ieșit aceste 3 volume, după care învățau studenții la Facultățile Cețenilor de Pregătire Catedră, la Matematică. Adică e un moment istoric.

O contribuție importantă. Dar conceptul ăsta de problemă de tip cascadă, înaintea de dumneavoastră, ce constă? Problema de tip cascadă este ceva mai specific comparativ cu cele tradiționale.

Situația este următoare. În viață de toate zilele avem de rezolvat probleme care, în următorul pas, soluționă. Țin ideea cei ce au obținut la pasul precedent.

Podcast IV: Oameni de Valoare (Ion Achiri) - Matematica Educației în R. Moldova

Adică o evoluție așa telescopică, din una în alta. E o cascadă care treci de la una în alta. Și atunci, pentru a rezolva aceste probleme de viață, trebuie să învățăm la școală, pe copii, cum să țină cont de aceste aspecte.

Adică cum să nu greșescă la dreapta 1. Și atunci, prin aceste probleme de tip cascadă, încercăm să învățăm pe copii să țină cont de orîși moment, atunci când are de rezolvat o problemă. Inclusiv în universitate.

Dar nu doar copii, inclusiv și profesoara. Cu asta v-ați ocupat la institutul. Și, desigur, că i-am învățat și pe profesori, cum să elaboreze astfel de probleme, pentru că era ceva interesant la început.

Nu știți când mă apar vedea, nu mă apar mă. În Germania, la examenuri de absolvire, la matematică, se propun probleme de tip cascadă. Interesant.

A noastră, atunci când era vorba să punem și la examene astfel de probleme, ziceau că dacă copilul greșește acolo, el va greși mai continuare, și n-o să avem vreodată să îi apreciem. Dar nu este așa. Nu este așa.

Cu ce au făcut nemții? Ei le-au propus astfel de probleme, dar cu indicarea răspunsului care trebuie să fie la fiecare pasă. Și dacă copilul n-a ajuns la acest răspuns, el se face, ia răspunsul în soluție respectivă, și o utilizează mai departe corect.

Și mai departe iarăși corect. Și totuși merge pe cascadă și rezolvă problema parcurgând toate astea. În lumea asta știți ce rigiditate este în sistema.

Nu e atât de simplu. Deocamdată n-am ajuns să ajung la examene astfel de probleme de tip cascadă, dar în manuale de matematică există. Și în Germania se practică.

Da, și în Germania se practică. Am avut un articol comun cu colegii din Ucraina care s-au interesat de această problemă de tip cascadă, publicată în Bulgaria. O revistă de matematică și informatică din Bulgaria.

Și vulgarii deja s-au făcut interesate. Ei fiind specialiști în metodologie la Chieș, da? Păi ei sunt colaboratori în Universității Pedagogice Dragomano.

Și toți se ocupă cu problemele didactice, matematice și a dezvoltării matematice. Sigur că i-am interesat și pe ei. Dar ați mai lansat o idee ca cadrele didactice să fie testate în baza crediturilor profesionale.

Idei sunt mai multe, să știți. Ce avantaj are aduce așa un tip de testare? Problema a testării cascadăle didactice a fost o problemă destul de complicată pentru sistemul.

Nu era metodologie și nu era un instrument prin care să putem să determinăm da, cadrul acesta a ajuns la niște niveluri de competență sau nu a ajuns. Cum să evaluăm? Cum să determinăm care este primul nivel, care este al doilea și al treilea?

Și iată, mi-a venit ideea că ar fi bine să introducem așa numitele credite profesionale. Adică pe parcursul a cinci ani de zile, pentru că testarea cadrelor didactice se face pe parcursul a

Podcast IV: Oameni de Valoare (Ion Achiri) - Matematica Educației în R. Moldova

cinci ani de zile, profesorul are o posibilitate să acumuleze un număr oricare de credite profesionale care i-ar da posibilitatea să confirme că el este de gradul întâi, că este de gradul nou sau este de gradul superior. Și creditul acesta a pornit de la lecție.

O lecție realizată, deja, seamănă competență profesională. Și iată, ideea a fost ca, inițial a fost pentru această lecție, să fie acordate două credite și zici să punem mai departe numărul de credite pentru alte activități. Deci, pentru activității extracurriculare, pentru activități școlare de publicații, pentru activități școlare de aspectele de olimpiade și așa mai departe.

Că sunt foarte multe aspecte în munca cadrului didactic. În final, după multe discuții și împreună cu ministerul, și ministerul a luat decizia ca totuși un credit să fie apreciat cu 30 de ore. Adică un profesor, pentru a obține un credit, trebuie să aibă realizate 30 de ore.

Și s-a complicat mult lucruri, dar așa a fost decizia ministerului și n-am putut să lucrăm cu ei până în final. În România, un credit profesional poartă 5 ore, dar în Moldova s-a ajuns la 30 de ore. E prea mult, dar totuși deja, dacă s-a acomodat, pentru că deja e experiență, a fost elaborată metodologie, în detalii avem acest cartă tehnologică sau cartă prin care se determină numărul de credit la fiecare activitate.

În multe țări nu este așa ceva. Sistemul de credit. Sistemul de credit nu este.

Noi suntem pionieri, dacă vreți să vă zic direct. Ce ține de idei sunt și alte idei. Mai e o problemă foarte importantă ce ține de finanțarea școlilor.

Formula aceasta de finanțare a școlii pe capăt de elevi duce la distrugerea mășinătorilor. Adică școlile mici nu rezistă. Școlile mici au puține resurse financiare și respectiv nu au o asigurare respectivă.

Dar această idee cu autogestione va ce aduce? Tot e chestie de finanțare pe capăt de elevi. Câți elevi ai, atâți bani o să ai.

Trebuie schimbată formula pe formulă asigurare financiară a școlii în contextul necesităților respective. Cât e mic când ar fi școala, are necesitățile respective. Dar pot fi apreciate și asigurate financiară.

Și atunci o să reziste și școlile mici și școlile mari. Cei cu mulți copii sunt interesați de această formula. Dar politicul trebuie să înțeleagă.

Și societatea trebuie să înțeleagă. Avem nevoie și de școli mici. Pentru că atunci când se reorganizează școala, dispare satul.

Am o maximă sumă în felul următor. Școala este inima satului. Iar biserica este sufletul satului.

Și dacă nu avem grijă de inimă, de suflet, împideți școala să distrugă satul. Adevărat. Moldovenii, ca distribuție a bugetului familial, trebuie peste 40% pe mâncare.

Podcast IV: Oameni de Valoare (Ion Achiri) - Matematica Educației în R. Moldova

Pe educație nici 10. Adică această formula trebuie să fie cât mai rapid modificată, schimbată și remunerată la finanțare conform în existență. Asta e o problemă.

Și altă problemă, probabil când oferim unificarea cu România, se va ajunge la această idee. O zic astăzi. Trebuie să schimbăm structura învățământului nebun.

Acum structura este 4 ani clasă primarie, 5 ani gimnaziu și 3 ani liceu. Ar fi o altă structură mai adecvată pentru următorul lucru și pentru România. Adică 6 ani învățământul primar sau învățământul de bază, 3 ani de gimnaziu și 3 ani de liceu.

Cât de mic mi-ar fi satul, având aceste 6 clase, pot fi asigurate cu cadre didactice, dar cu un curriculum respectiv adecuat, ca să nu fie multe discipline. Adaptat. Să fie adaptat.

Și atunci copilul acesta face naveta începând cu câți ani? De la câți ani? 6 plus 7, de la 13 ani.

E mare și poate să reziste la toate chestiile acestea. Acum când după clasa a 4-a începe să facă naveta în satele vecinii cu toate problemele pe care noi le adăugăm.

[Speaker 2] (19:28 - 19:28)
E real.

[Speaker 1] (19:28 - 22:00)
E școală prietenoască pe ursă. S-a educație prietenoască pe ursă. Și să știți că chestia aceasta este acceptată în multe țări în lumea ta.

Am făcut o analiză și am găsit cele mai eficiente țări în educație sunt Japonia, care are 6 plus 3 plus 3, Tânda, 6 plus 3 plus 3, Izraelul, 6 plus 3, Spania, 6 plus 3 plus 3 și multe alte țări în lumea mea. Și noi cu situația respectivă când suntem o țară agrară și cu multe probleme și state mici și socioeconomice, sistemul acesta va fi mai bine venit decât 4 plus 5 plus 6. Da.

Un sistem care îl aveam preluat de unde actual? Din Uniunea Sovietică. A rămas sistemul tradițional.

Ar fi bine să ne îndebarșăm de bagajul acesta? Inclusiv de acesta. Așa că și în acest context am putea să facem o revoluție.

Educația din Republica Moldova în context bun. Ar fi frumos. În context bun.

O vedeți. E ca idee. Da.

Să rămână. Știu că ați fost la Craiova. Da.

Ce impresii aveți? La Craiova am fost cu ocazia schimbului de experiențe. Și cam o lună de zile am activat în cadrul Universității din Craiova și cred că am făcut cunoștință cu situația de pe atunci din sistemul educațional în steața de învățări Am făcut schimbul de experiențe.

Ce facem noi? Ce fac ei? A fost atunci o colaborare între ministerele din România și din Republica Moldova Încât noi avem posibilitatea să percoregem astfel.

Podcast IV: Oameni de Valoare (Ion Achiri) - Matematica Educației în R. Moldova

Decursul de perfecționare mai exact se numea pe atunci. Asigurările financiare decât în guvernul românesc. Și a fost experiența foarte bună.

Am ieșit și noi în Europa un pic, pentru că până atunci nu prea ieșeam. Cred că e o universitate foarte interesantă. E foarte mulți specialiști.

Italia. O lună de zile a trecut foarte repede. Și mai ales prin biblioteci.

Când nu avem acces în Moldova, cam puțini biblioteci. Ca să ai acces la o informație respectivă imens. Și acolo bibliotecă mare.

Și eu la medicină am fost la Alexandru Iancuza. Comparativ, bibliotecă cum e. E ce avem noi în instituții noastre de învățământ.

Mai ales diferență la titluri. Da. Fondul de carte.

[Speaker 2] (22:00 - 22:00)

Da.

[Speaker 1] (22:00 - 29:01)

Acces la informații era foarte mult. Puteai să găsești ce te interesează. Știu că ați nimerit într-o culegere 101 de basarabeni cu rădăcini bucovineni.

Mai cunoașteți cine mai este în cartea respectivă? Dacă știam, l-am comunicat și ți-am lăsat acolo. La memorie.

În cei mai recunoscuți, Mărie Luț este acolo. Pentru că a fost elaborată această lucrare. Nu în aspect de cei care sunt în educație, sau sunt în economie.

Au fost toate aspecte puse în valoare. Începând de la muzică, cultură. Preoți care sunt în Moldova, dar cu rădăcini bucovine.

X dirijor orchestrei simfonice. Oligoide, dacă nu mă gândesc. Și alte personalități.

Domne, ați fost pe multe locuri. Tât în Ucraina, cât și în România. Și cunoașteți patru limbi.

Care sunt ele? Limba maternă română. Pe timpul știam două limbi.

Limba moldonească și limba română. Și una dintre ele a dispărut. Dar așa era de atunci.

Făcând cursurile de exemplu la Moscova, așa că am fost la Moscova la cursuri de creaționare, evident că ei știau despre limba moldonească. Ei nu știau despre limba. Și mi rău, dar cum?

Mi-a dat pe lângă limba moldonească și mă știe și limba română. Același numai. Și Lenin ștea în 1932.

Și respectiv, limba română nu se discute. Limba rusă, pentru că trebuia să o cunoaștem așa. Era un timpul fără limba rusă.

Era complicat să avanțezi. Limba imperială. Unională.

Podcast IV: Oameni de Valoare (Ion Achiri) - Matematica Educației în R. Moldova

Așa a fost. Nu scoatem din listă de chestii astea. Și respectiv, trebuia să o învățăm.

Să știți, mulți cunosc despre Marx și Engels. Pe Engels, colegii lui numeau de 22 de ori om. El cunoștea 22 de limbi.

Perfect. Adică cât limbi cunoști, de tot te odihni tu. Interesant.

Nu știam aspectul. La școală am învățat limba franceză. Apoi am făcut cursuri de limba engleză, pentru că astea sunt fără din limba engleză, că a fost complicat să cunoști multe lucruri.

Pentru că toată informația de internet este în engleză. Atunci, dacă cunoști engleză, ai ieșit în multe aspecte. De ce?

Și îi îndemn pe copii, pe părinți. Învieți pe copii, în primul rând, limba engleză. Învii toate ceva.

Și nivelul de informație și tehnologie. Sigur că și comunicare. Pleci peste hotare, în primul rând, în engleză.

Până în final, am învățat și limba ucraineană. Născându-te pe teritoriu ucrainesc. Din două aspecte.

În primul rând, la universitatea de liceul meu, la facultatea de matematică, toate disciplinele se tredeau în limba ucraineană, în afară de istoria Partidului Comunist al României Sovietici, care se făcea în rolul său obligatoriu, și limba franceză, că limba străină. Și acum comunic liber cu colegiile din Ucraina, pentru că ar fi foarte multe conexiuni de științe. Inclusiv și articole în ucraineană.

Sigur, și articole în ucraineană, pentru că în ziua de astăzi ei nu acceptă publicația în limba rusă, nici nu vor să audă de limba rusă. Au antipatie oarecare. Da, sigur.

Maximum, să știți. Aveți sute de articole și probabil sute de cărți. Au doar de manuale.

Exact. Nici nu știu cât sunt, dar în jur de vreo 350 de articole publicate. Și cu toate astea ați avut timp să vă implicați la dezvoltarea Curriculumului Național?

Sigur că fiind un institut superior de măsurări, eu colaborez cu Ministerul și aveam tangențe cu aspectul acestora de dezvoltarea concepției matematice, pentru că Curriculumul au fost aceste cursuri în discuție. Când s-au început răsămările respective și treșirea la sistemul sovietic, la un alt sistem educațional din cursurile matematic, la nivel de specialiști care se integrează în aceste procese. Și atunci, prin Ministerul, am fost și eu încurs în grupul de lucruri care s-au ocupat cu reforma învățământului, încursul învățământului matematic.

În ce ani suntea aici? În anul 1999-2000. Pentru că primul curriculum la matematica a apărut în anul 2000.

Podcast IV: Oameni de Valoare (Ion Achiri) - Matematica Educației în R. Moldova

A fost curriculumul cerțeniei de matematică în liceu. Și atunci este interesant și puțin cunosc lucrurile acestea. Noțiunea de competență, care este astăzi ziua prioritară pentru sistemul educațional, în toată lumea civilizată, în toate aspecte, se dezvoltă și se formează competența.

Noțiunea de competență a fost introdusă oficial în cadrul, nu chiar în sistemul direct, dar în cadrul dezvoltării învățământului matematic în anul 2000. Noi avem un ghid și acesta a apărut prin termenul competență și noi am introdus pentru prima oară în sistemul educațional din Republica Moldova clasificare tipului de lecții de matematică, pentru că așa e lecția, trebuie să fie clasificat ca să știi cum să o realizezi, clasificare tipului de lecții matematică după principiul competenței în anul 2000. Doar în 2010 oficial învățământul se treacă la fundamentarea pentru dezvoltarea competenței.

De ce încă o dată? Aveam peste 33 de ani de independență. Procesul cu conștientizarea competențelor, cu 26 de ani în urmă, s-a implementat la 15-16 ani în urmă.

Da, începând de 2010 s-a început implementarea învățământului fundamental pe competențe, deci toată învățământul educațional pe clasă treacă la anul 2000 și respectiv învățământul superior a trecut la acest aspect, cu toate că noi am rămas în urmă cu implementarea pedagogii și competențelor, cu 15 ani, pentru că în Europa implementarea pedagogii și competențelor a început în 2005, dar noi doar în 2010 am început să deschidem și să licențeam chestia asta, că nu prea se înțelegea. Aveam o întârziere legată de o metodologie de 50 ani, da? Noi până astăzi, mulți dintre cei care sunt implicați în formalitatea, nu prea înțeleg ce înseamnă formalitate.

Ce înseamnă a fi competent. În lumea asta punctându-ne numai dintre discuțiile noastre, că mai este discrepanța dintre teorie și aplicabilitate în sistemul educațional. Da, sigur că este.

Și inclusiv să ținem și de aspecte teoretice și relative la adunări de competențe. Noi am trecut în câteva definiții ținute de competențe, definiții din 2010, care s-a domnit a fi una nu corectă, completă. Necompletă, da?

[Speaker 2] (29:02 - 29:04)

Necompletă. S-a schimbat chiar, da?

[Speaker 1] (29:04 - 29:59)

Era o confuzie acolo. Totuși, ce este competență? Este un ansamblu sau este un sistem?

Pentru că în 2010 s-a pus acolo o bară. Competența este un ansamblu, sistem de cunoștințe, capacități, atitudine și valoare. Cam în final, mai trebuie să-și dădească lor că nu este așa.

Nu poate competența să fie ansamblu. Competența trebuie să fie un sistem. Un sistem de cunoștințe.

Cunoștințe, atitudini și atitudini care împreună formează acest aspect. De un rezultat în contextul aplicării competențelor respective. Și atunci, în 2019, am corectat această definiție.

Podcast IV: Oameni de Valoare (Ion Achiri) - Matematica Educației în R. Moldova

Acum am citit, anul trecut, s-a apărut un nou cadrul de referință al Curicului Național. Vor să schimbe ceva acolo. Și, spre imerare mea, au modificat definiția.

Da. Deveni unul mai socul și mai bună? Deveni unul, dar foarte scurt și neînțeleasă.

Adică s-au exclus niște persoane...

Source: https://fbi.md/articles/Podcast_Oameni_de_Valoare_cu_Ion_Achiri_-_Matematica_Educatiei_in_Moldova